

YLEISOHJEET ASIOINTIAUTTAJILLE

Kansalaisareena, Kirkkopalvelut sekä Siskot ja Simot yhteistyökumppaneineen ovat koostaneet nämä yleisohjeet asiointiapuun osallistuville kansalaisille. Ohjeistus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, Työterveyslaitoksen ja Ruokaviraston julkaisemiin ajankohtaisiin tietoihin ja suosituksiin sekä järjestöjen ohjeistuksiin. Noudatathan näitä ohjeita, jotta auttaminen on hygieenistä ja turvallista erityisesti riskiryhmiin kuuluville. Ohjeet perustuvat viranomaissuosituksiin. Ohjeet löytyvät myös sivulta <http://www.kansalaisareena.fi/korona>

1. Vaikka auttamisen halu on suuri, **älä osallistu vapaaehtoistoimintaan, jos olet kipeä tai sinulla on lieviäkin hengitystieinfektion oireita** (nuha, yskä, kuume, lihassärky, kurkkukipu, yms.). Älä myöskään tarjoa asiointiapua, **jos olet vastikään tullut ulkomailta tai perheenjäsenelläsi on todettu koronatartunta**. Noudata viranomaisten karanteeniohjeita. Vaikkei sinulla olisikaan koronatartuntaa, myös muut infektiot voivat olla riskiryhmille hengenvaarallisia.

2. Älä osallistu vapaaehtoistoimintaan, jos kuulut itse riskiryhmään (yli 70-vuotiaat, perussairaat, yms.). Riskiryhmiin kuuluvien tulee pysytellä mahdollisuuksien mukaan kotona ja välttää fyysisiä kontakteja muihin. Tämä ei ole rangaistus tai keino arvottaa ihmisiä, vaan pyrkimys suojella sinua ja muita tartunnalta!

3. Jos osallistut kunnan, kaupungin, seurakunnan tai järjestön asiointiaputoimintaan, **noudata heiltä saamiasi ohjeita**. Jos ohjeistus on mielestäsi puutteellinen tai sinulla on kysymyksiä, kerro siitä toiminnan järjestäjälle!

4. Jos osallistut Facebook-ryhmän, naapuruston tai taloyhtiön järjestämään asiointiapuun tai tarjoat apua läheillesi, **muista huolehtia hygieniasta ja noudata viranomaisten ohjeita** esimerkiksi pitämällä asioidessasi etäisyyttä muihin.

5. Kun tarjoat asiointiapua, **esiinny koko nimelläsi**. Kerro autettavalle myös puhelinnumerosi ja osoitteesi. Tämä lisää luottamusta ja turvallisuudentunnetta sekä vaikeuttaa väärällä asialla olevien toimintaa. Juttele autettavan kanssa etukäteen puhelimesta, jos mahdollista. **Kerro avuntarvitsijalle, ettet voi turvallisuussyistä tulla sisälle asuntoon** tai edes ovensuuhun, jotta tartuntariski minimoidaan. **Ostolista ja ostokset jätetään oven taakse** välttämällä fyysistä kontaktia.

6. Pyydä avuntarvitsijalta ostoslista ja kirjoita se paperille. Kysy myös, miten hän haluaa maksaa ostokset. Paras olisi, että vapaaehtoisen ei tarvitse käsitellä rahaa ollenkaan, vaan maksu tapahtuisi esimerkiksi sopimuksella lähikaupan kanssa, etukäteismaksulla, laskulla tai tilisiirrolla/MobilePaylla. Tällöin sinun ei tarvitse käydä autettavan luona ennen asiointia.

7. Jos käteistä on kuitenkin käytettävä, pyydä autettavaa varaamaan ostoksiin mahdollisuuksien mukaan tasaraha. Pyydä laittamaan rahat kirjekuoreen tai pussiin. **Muistathan, ettet saa pitää hallussasi toisen ihmisen pankkikorttia, joten älä ota sitä vastuullesi!**

8. Jos olet menossa apteekkiin, kerro avuntarvitsijalle, että hänen tulee varata käteistä (tai muu tapa maksaa) lääkkeiden ostoon, lappu, jolle on kirjoitettu **noudettavien lääkkeiden nimet sekä reseptilääkkeitä varten Kela-kortti.** Avuntarvitsijan tulee laittaa ne kirjekuoreen tai pussiin valmiiksi.

9. Sovi autettavan kanssa, milloin haet rahat ja tarvittaessa kelakortin. **Saavu avuntarvitsijan ovelle sovittuna ajankohtana ja ilmoita sovittulla tavalla (puhelu, koputus), että olet paikalla.** Ota rahat mukaasi. Jos avuntarvitsija siirtää rahat oven ulkopuolelle sinun odottaessa, **pidäthän useiden metrien turvavälin.**

10. Pese ennen kotoa lähtöä kätesi saippualla. Video THL:n käsienspesuohjeesta löytyy täältä: <https://youtu.be/isLPN0UdeDM>. Jos mahdollista, ota käsidesiä mukaasi. Jos sinulla on kertakäyttöhansikkaita, käytä niitä asiointikeikalla. **Laita käsineet käteesi tullessasi autettavan ovelle,** ennen kuin otat vastaan rahat ja tarvittaessa Kela-kortin.

11. Vältä kasvojesi koskettelua. Älä käsittele kaupassa puhelintasi tai avaimiasi. Vältä koskemasta hissien nappeihin, ovenkahvoihin ja vastaaviin esineisiin, joihin useat ihmiset koskevat. Pese tarvittaessa kädet tai käytä käsidesiä.

12. Tavallinen suun ja nenän edessä pidettävä suoja ei suojaa käyttäjäänsä ilmaitse tarttuvilta taudeilta. Suoja voi estää pisaratartuntoja ja sitä käytetäänkin lähinnä tartunnan saaneilla henkilöillä, ei tartunnan estämiseksi. Voit siis terveenä käydä asioilla ilman suu-nenäsuojusta.

13. Hengitystieinfektioita vältetään parhaiten huolehtimalla käsi- ja yskimishygieniasta. Suojaa suusi ja nenäsi kertakäyttönenäliinalla, kun yskit tai aivastat. Jos sinulla ei ole nenäliinaa, yski tai aivasta puserosi hihan yläosaan, älä käsiisi. Laita käytetty nenäliina välittömästi roskeen. Jos mahdollista, pese tai desinfioi kätesi tai vaihda kertakäyttöhanskasi.

14. **Käy kaupassa/apteekissa listan mukaan.** Jos jokin tuote puuttuu kaupasta, voit soittaa ja kysyä, minkä korvaavan tuotteen otat. Käytä kertakäyttöhansikkaita asioidessasi, jos mahdollista. Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yskii tai aivastaa. On mahdollista, että virus tarttuu myös kosketuksen kautta. Pintojen, elintarvikkeiden tai tavaroiden välityksellä tapahtuvia tartuntoja ei ole toistaiseksi havaittu. **Voit käyttää omaa harkintaasi** paistotuotteiden, salaattibaarien ja irtokarkkien kohdalla. **Muistuta autettavaa pesemään ja kuorimaan hedelmät ja vihannekset.**

15. **Muista säilyttää kylmäketju.** Vie ostokset perille saman tien.

16. Laita vaihtorahat/lasku ja kuitti samaan kirjekuoreen/pikkupussiin, jonka sait aiemmin. Laita kuori tai pussi ostokassiin. **Jätä ostokset avuntarvitsijan oven viereen ja koputa/soita, että olet palannut ostoksilta.** Muistuta, ettei avuntarvitsija avaa ovea ennen kuin olet lähtenyt. Voit odottaa turvallisen etäisyyden päässä ja varmistaa, että autettava saa ostoksensa.

17. Ota kertakäyttöhanskat pois kädestä, kun olet toimittanut ostokset perille. Jos mahdollista, desinfioi kätesi. **Pese kätesi huolellisesti saippualla kotiin palattuasi.**

Lähteet:

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL):

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/usein-kysyttya-koronaviruksesta-covid-19>

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/hengityksensuojaimien-kaytto>

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

Nappi Naapuri: <https://www.nappinaapuri.fi/events/koronapu>

Siskot ja Simot ry: <http://siskotjasimot.fi/>

SPR Helsingin ja Uudenmaan piiri: <https://rednet.punainenristi.fi/node/59317>

Työterveyslaitos: <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-suu-ja-nenasuojus>

Ruokavirasto: <https://www.ruokavirasto.fi/henkiloasiakkaat/tietoa-elintarvikkeista/kasittely-ja-sailyttaminen/usein-kysyttya-covid-19-koronaviruksesta-ja-elintarvikkeista/>